

خداحافظی مدارس با زبان انگلیسی؛

انحصار یا حذف؛ مسئله این است / طرح رفع انحصار زبان انگلیسی به نفع چه کسانی است؟

طرح رفع انحصار زبان انگلیسی با انتقادهای کارشناسان و برخی نمایندگان مجلس مواجه شده است، حال باید بررسی شود اجرای این طرح به نفع دانش‌آموزان مناطق محروم است یا مجلس شورای اسلامی؟

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، در صورت تصویب طرح رفع انحصار آموزش زبان انگلیسی از مدارس، آموزش زبان در نظام آموزش کشور به صورت اختیاری خواهد بود؛ به طوری که آموزش انگلیسی از محیط مدرسه خارج شده و به آموزشگاه‌های آزاد سپرده خواهد شد. از طرفی وزارت آموزش و پرورش در این طرح باید امکان آموزش سایر زبان‌ها را به صورت اختیاری برای دانش‌آموزان فراهم کند.

این طرح در چند روز گذشته با واکنش‌های بسیاری از سوی متخصصان و کارشناسان حوزه آموزشی همراه بود. یکی از نقدهایی که کارشناسان به این طرح وارد می‌کردند در زمینه خصوصی‌سازی آموزش بود، بر اساس اصل ۳۰ قانون اساسی، دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را تا پایان دوره متوسطه برای همه فراهم کند و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

خصوصی‌سازی آموزش

ابراهیم سحرخیز کارشناس آموزشی و معاون اسبق آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش نیز از جمله افرادی است که از خصوصی‌سازی آموزش زبان انگلیسی در این طرح گلایه‌مند است. وی این طرح را برخلاف عدالت آموزشی می‌داند؛ زیرا معتقد است زبان انگلیسی از جمله دروس عمومی کنکور به شمار می‌رود و دانش‌آموزانی که توان مالی بیشتری دارند و در شهرهای بزرگ زندگی می‌کنند، شانس بیشتری دارند که در مارا تن کنکور برنده شوند. از طرفی ساکنان مناطق محروم باید تبعات نبود آموزشگاه زبان را به جان بخرند و طبیعتاً ضرر خواهند کرد.

کارن خانلری عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی نیز با اجرای طرح رفع انحصار زبان انگلیسی موافق نیست، وی انتقال مبانی علمی از طریق آموزش و پرورش به دانش‌آموزان را بر اساس قانون اساسی ضروری می‌داند و معتقد است: در صورتی که آموزش زبان انگلیسی را از دانش‌آموزان خود دریغ کنیم، برخی از افرادی که والدین آن‌ها از توانایی لازم برخوردار نیستند، از این امکان محروم خواهند شد.

مهدی بهلولی کارشناس آموزش و پرورش معتقد است طرح رفع انحصار آموزش انگلیسی منجر به تضعیف آموزش زبان در مدارس خواهد شد. بر اساس این طرح دانش‌آموزان برای فراگیری زبان انگلیسی مجبور می‌شوند به آموزشگاه‌های خارج از مدرسه مراجعه کنند، افرادی که از وضعیت مالی مناسبی برخوردار نیستند، نمی‌توانند از خدمات این آموزشگاه‌ها استفاده کنند.

اما فرهاد فلاحتی نماینده مردم قائنات و زیرکوه طرح رفع انحصار زبان انگلیسی از نظام آموزشی کشور را طرحی مثبت خواند، وی علاوه بر اشاره به حق انتخاب زبان دانش‌آموزان، این طرح را کاملاً رایگان خواند و به ایسکانیوز گفت: بر علیه جریان‌سازی‌های اخیر هیچ هزینه‌ای به خانواده‌ها تحمیل نخواهد شد. مگر در حال حاضر دانش‌آموزانی که در کلاس انگلیسی مدارس حضور دارند، از والدین وجه دریافت می‌کنند؟ در شرایط کنونی دانش‌آموز فقط می‌خواهد یک زبان دیگر بیاموزد.

وقتی آموزش زبان اختیاری می‌شود

نمی‌توان مزایای اختیاری بودن آموزش زبان در مدارس را کتمان کرد، شاید یک دانش‌آموز دوست داشته باشد زبانی به‌جز انگلیسی را یاد بگیرد، این موضوع دقیقاً یکی از مواردی است که در طرح رفع انحصار زبان انگلیسی از نظام آموزشی کشور مطرح شده است. از طرفی بسیاری از نمایندگان مجلس و کارشناسان از ضعف زبان انگلیسی دانش‌آموزان می‌نالند، به طوری که معاون اسبق آموزش متوسطه آموزش و پرورش در گفت‌وگو با ایسکانیوز از تسلط نداشتن به ساده‌ترین کلمات برخی مسئولانی گلایه کرده بود که مدعی هستند مدرک دکتری خود را در خارج از کشور اخذ کرده‌اند. طبیعتاً با این تفاسیر چگونه می‌توان از یک دانش‌آموز در استان محروم با تمامی مشکلات موجود انتظار داشت که به درستی بتواند انگلیسی صحبت کند.

تصور کنید دانش‌آموزان قرار باشد زبان چینی را با ۸۰ هزار کاراکتر فرا گیرند، افرادی که در زبان انگلیسی با ۲۶ حرف دچار ضعف هستند! از طرفی پیدا کردن معلمی که بتواند بر زبان روسی یا چینی مسلط باشد نیز به همین سادگی نیست

از طرفی فرهاد فلاحتی عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس نیز از ضعف تسلط بر مکالمه زبان انگلیسی دانش‌آموزان گلایه کرد و به ایسکانیوز گفت: آموزش زبان انگلیسی در مدارس از دوره اول متوسطه آغاز می‌شود؛ اما چند نفر پس از گرفتن دیپلم، بدون شرکت در کلاس‌های زبان آموزشگاه‌های خصوصی می‌توانند تنها چند جمله به زبان انگلیسی صحبت کنند؟ روش آموزش زبان در مدارس به صورت گرامری بوده و چندان مطلوب نیست.

گفته‌های فوق نیز مهر تأییدی بر ضعف آموزش زبان انگلیسی در مدارس است، حال تصور کنید دانش‌آموزان قرار باشد زبان چینی با ۸۰ هزار کاراکتر را فرا گیرند، افرادی که در زبان انگلیسی با ۲۶ حرف دچار ضعف هستند! از طرفی پیدا کردن معلمی که بتواند بر زبان روسی یا چینی مسلط باشد نیز به همین سادگی نیست.

سخرخیز در این زمینه معتقد است: زبان انگلیسی زبان علم دنیاست و تعداد استادان آن نسبت به سایر زبان‌ها بیشتر است، با این حال در آموزش این زبان با مشکل مواجه هستیم. حال تصور کنید بخواهیم زبان روسی، چینی یا آلمانی را به دانش‌آموزان یاد دهیم، استاد و معلم کافی برای آموزش این افراد در کشور وجود ندارد. تصور کنید ۲۰۰ دانش‌آموز در یک مدرسه تحصیل می‌کنند، تعدادی از آن‌ها تمایل دارند زبان فرانسوی را یاد بگیرند و برخی دوست دارند به زبان روسی مسلط شوند. در چنین شرایطی باید تعداد دانش‌آموزانی که تمایل دارند زبان خاصی را فرا گیرند، از مدارس مختلف به حد نصاب برسد تا بتوان برای آن‌ها کلاس درس تشکیل داد.

وی ساماندهی چنین مواردی را برای آموزش و پرورش دشوار دانست و بر ایجاد زیرساخت‌های لازم تأکید کرد. از طرفی بهلولی بر لزوم توانمندسازی معلمان زبان تأکید کرد و به ایسکانیوز گفت: در حال حاضر معلمان در آموزش زبان انگلیسی با ضعف‌هایی مواجه هستند و باید اقداماتی در راستای تقویت این آموزش و توانمندسازی آنان صورت گیرد، نه اینکه بخواهیم آموزش زبان‌های دیگر را در دستور کار

این کارشناس آموزشی معتقد است: زبان انگلیسی زبان علم جهان است، حال تصور کنید آموزش این زبان متوقف و زبان روسی جایگزین آن شود! در نهایت دانشجویان در آینده مقالات خود را باید به این زبان ارائه کنند. از طرفی بسیاری از کارشناسان و متخصصان معتقدند آموزش زبان انگلیسی باید از سنین پایین آغاز شود، حتی در پیش‌نویس سند برنامه درسی ملی نیز به این موضوع اشاره شده است؛ اما در طرح رفع انحصار آموزش زبان انگلیسی از نظام آموزشی اعلام شده که آموزش زبان باید از دبیرستان آغاز شود.

از طرفی فرهاد فلاحتی معتقد است طراحان معتقدند زبان علم دنیا فقط انگلیسی نیست؛ وی در این باره به ایسکانیوز گفت: در حال حاضر چه کسی می‌تواند مدعی شود که زبان کره‌ای، چینی و روسی زبان علم دنیا به شمار نمی‌رود؟ این زبان‌ها در فضای علمی کشور شاخص هستند. از طرفی لفظ آموزش زبان انگلیسی در کشور طی سالیان گذشته، به منظور ارتباط بهتر با دنیا، شناخت تمدن‌ها و فرهنگ‌ها و ارتقای فضای علمی صورت گرفته است، تمامی این موارد برای زبان‌های دیگر نیز مطرح می‌شود.

آموزش زبان به آموزشگاه‌های خصوصی منتقل می‌شود

نمایندگان مجلس در یکی از بندهای این طرح اعلام کردند وزارت آموزش و پرورش از تاریخ اجرای این طرح موظف است آموزش‌های زبان‌های موضوعی این قانون و زبان انگلیسی را صرفاً از طریق آموزشگاه‌های آزاد تحت نظارت آن وزارتخانه و حداکثر معادل سه سال تحصیلی منحصراً برای دانش‌آموزان مقطع دبیرستان ارائه کند. این موضوع نیز واکنش‌های بسیاری از منتقدان را به همراه داشت.

خانلری در مصاحبه با ایسکانیوز بر معایب برون‌سپاری آموزش زبان انگلیسی تاکید کرد. وی معتقد است در برخی از شهرها ممکن است آموزشگاه‌های آزاد وجود نداشته باشد، از طرفی شاید برخی از خانواده‌ها از تمکن کافی مالی برخوردار نباشند تا بتوانند دانش‌آموزان را در آموزشگاه‌های خصوصی ثبت‌نام کنند.

سخرخیز این طرح را بر خلاف اصل سوم (فراهم کردن آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه، در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی توسط دولت) و ۳۰ (فراهم کردن وسایل آموزش و پرورش رایگان تا پایان دوره متوسطه برای همه افراد) قانون اساسی دانست.

وی بر لزوم بازنگری معیارهای سنجش دانش‌آموزان در دروس مختلف تاکید و به ایسکانیوز اعلام کرد: باید بررسی شود با چه معیاری بیان می‌کنند دانش‌آموزان در دروسی مانند فیزیک، ریاضی، عربی، فارسی، شیمی و غیره از وضعیت مطلوبی برخوردار بوده و آموزش و پرورش در این زمینه موفق عمل کرده است؛ اما در درسی مانند زبان انگلیسی موفق نیست و در نهایت اینطور نتیجه می‌گیرند که آموزش این درس به موسسات خارج از مدرسه سپرده شود.

بهلولی عدم پراکندگی آموزشگاه‌های زبان در کشور را یکی از مشکلات برون‌سپاری آموزش زبان عنوان کرد. وی معتقد است: در شهرهای بزرگ آموزشگاه زبان انگلیسی وجود دارد؛ اما در بخش‌ها یا روستاهای کوچک ممکن است آموزشگاه زبان وجود نداشته باشد، چنین شرایطی دانش‌آموزان این مناطق با مشکل مواجه خواهند شد.

متولی اجرای این طرح کیست؟

در حال حاضر متولی اجرای طرح رفع انحصار زبان انگلیسی از نظام آموزشی کشور نیز مشخص نشده است، حتی مهدی نوید ادهم دبیر شورای عالی آموزش و پرورش از این روند این طرح اظهار بی‌اطلاعی کرد و گفت: وزارت آموزش و پرورش اصلاً در جریان این طرح نیست و ما نمی‌دانیم که دقیقاً نمایندگان می‌خواهند چه اقدامی انجام دهند.

در صورتی که وزارت آموزش و پرورش متولی اجرای این طرح اعلام شود، مشکلات بسیاری در مسیر آموزش زبان انگلیسی دانش‌آموزان قرار خواهد گرفت. سرخیز معاون اسبق آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش نیز با سؤالاتی در زمینه نهاد اجرایی و ساز و کار اجرای آن مطرح و اعلام کرد: با اجرای این طرح هر فرد برای اخذ مدرک دیپلم، باید مدرکی مبنی بر گذراندن دوره‌های زبان ارائه کند، در چنین شرایطی کدام مرجع می‌خواهد توانمندی‌های فرد را تایید کند؟ باید بررسی شود که تاییدکننده نهایی این طرح چه کسی است؟ اگر آموزش و پرورش تاییدکننده این طرح است، باید اعلام کند با چه ساز و کاری می‌خواهد این اقدام را تایید کند؛ همچنین باید روند نظارت آموزشگاه‌های خصوصی زبان نیز توسط آموزش و پرورش بررسی و اعلام شود.

وی ادامه داد: آموزش و پرورش در شرایط کنونی در نظارت بر مدارس غیردولتی با مشکل مواجه شده است و نمی‌تواند کیفیت آموزش، ورود و خروج نیرو در این مدارس را بررسی کند. در چنین شرایطی چگونه می‌خواهد آموزشگاه‌های زبان را رصد کند؟

عدالت آموزشی

منتقدان معتقدند اجرای طرح رفع انحصار آموزش زبان انگلیسی از مدارس، منجر به زیر پا گذاشتن عدالت آموزشی خواهد شد. سرخیز این طرح را بر خلاف عدالت آموزشی می‌خواند، به گفته سرخیز؛ در این طرح باید بررسی شود زبان انگلیسی شرط لازم برای اخذ مدرک دیپلم به شمار می‌رود یا خیر. در صورتی که این امر به عنوان شرط اخذ مدرک دیپلم لحاظ شده باشد، طرح رفع انحصار زبان انگلیسی با عدالت آموزشی در تعارض خواهد بود.

این طرح با اسناد بالادستی آموزش و پرورش هماهنگی ندارد و برخلاف عدالت آموزشی است، در سند تحول بنیادین بر رعایت عدالت آموزشی تاکید شده است، در صورتی که طرح رفع انحصار آموزش زبان انگلیسی در جهت مخالف عدالت آموزشی حرکت می‌کند

معاون اسبق آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش این طرح را عاملی برای نمره و مدرک فروشی مطرح می‌کند؛ زیرا معتقد است ساکنان مناطق محروم نمی‌توانند شهریه آموزشگاه‌ها را پرداخت کنند، همچنین امکانات کافی در برخی از مناطق کشور برای آموزش زبان نیز وجود ندارد. در چنین شرایطی شاهد رشد معضلاتی همانند نمره فروشی و مدرک فروشی خواهیم بود.

سرخیز طرح رفع انحصار زبان انگلیسی از نظام آموزشی کشور با عدالت آموزشی را در تعارض می‌داند؛ زیرا معتقد است با وجود گسترش آموزش و پرورش در برخی نقاط کشور مخصوصاً استان‌های محروم، معلمی که به زبان انگلیسی مسلط باشد، وجود ندارد. در صورت برون‌سپاری آموزش زبان انگلیسی، ممکن است برخی از دانش‌آموزانی که در مناطق محروم زندگی می‌کنند، نتوانند مبالغ شهریه این کلاس‌ها را تأمین کنند.

از طرفی مهدی بهلولی نیز معتقد است این طرح با اسناد بالادستی آموزش و پرورش هماهنگی ندارد و بر خلاف عدالت آموزشی است، وی اعتقاد دارد که در سند تحول بنیادین بر رعایت عدالت آموزشی تاکید شده است، در صورتی که طرح رفع انحصار آموزش زبان انگلیسی در جهت مخالف عدالت آموزشی حرکت می کند.

راهکار چیست؟

معاون اسبق آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش رفع انحصار زبان انگلیسی از نظام آموزش عالی را پخته و کامل نمی داند، وی با توجه به شرایط کنونی چنین طرح هایی را از اولویت های اصلی آموزش و پرورش نمی داند، به اعتقاد سحرخیز، این طرح با کارکردهای اجتماعی مدرسه مغایرت دارد، نتایج این طرح منجر به پراکندگی دانش آموزان از مدرسه خواهد شد.

مهدی بهلولی طرح رفع انحصار آموزش زبان انگلیسی از نظام آموزشی کشور را طرحی اشتباه خواند؛ زیرا معتقد است نکته مثبتی در این طرح وجود ندارد. وی به ایسکانیوز گفت: از مجلس شورای اسلامی انتظار می رود این طرح را از دستور کار خود خارج کند؛ همچنین کارن خانلری نیز معتقد است این طرح نمی تواند در مجلس رای مثبت کسب کند.

از طرفی فرهاد فلاحتی عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی طرح رفع انحصار زبان انگلیسی را قابل اجرا خواند؛ زیرا معتقد است بسیاری از مدارس در جهان می توانند چندین زبان رسمی را به دانش آموزان ارائه دهند. دانش آموز نیز باید یک زبان را انتخاب کند، مثلاً دانش آموزان در فنلاند می توانند به ۲ یا ۳ زبان زنده دنیا صحبت کنند؛ همچنین زبان اصلی استرالیا، انگلیسی است اما سایر زبان ها نیز به افراد آموزش داده می شود، آموزش زبان در این کشور به اندازه ای قوی بوده که بسیاری از افراد پایتخت، به زبان های مختلف با یکدیگر گفت و گو می کنند. وی ساز و کار این طرح، شیوه اجرای آن، قرارداد با آموزشگاه ها و غیره را از جمله مواردی دانست که در روند اجرایی شدن قانون در مجلس شورای اسلامی باید بررسی شود.

در نهایت باید منتظر نقطه نظرات کارشناسان و متخصصان نظام آموزشی کشور شد تا این طرح در کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس بررسی شود؛ پس از آن مشخص می شود زبان انگلیسی از مدارس خداحافظی می کند یا خیر.

انتهای پیام/